

Centrālā statistikas
pārvalde

Pašnovērtējuma anketa par atbilstību Eiropas statistikas prakses kodeksa prasībām un tās aizpildīšana.

16.05.2024.

Lelde Valdēna

Statistikas metodoloģijas un kvalitātes departamenta

Kvalitātes vadības daļas eksperte

oficiala.statistika@csp.gov.lv

Pašnovērtējuma anketa ir izstrādāta, lai novērtētu Latvijas statistikas iestāžu atbilstību ES Prakses kodeksam un ar audita metodi uzraudzītu principos un rādītājos noteikto prasību ievērošanu statistikas iestādēs.

Dokuments sastāv no trīs darba lapām:
 1) norādījumi pašnovērtējuma anketas aizpildīšanai;
 2) informācija par iestādi;
 3) anketa - ESPK prasības un papildjautājumi iestādes atbilstības izvērtēšanai (esošās situācijas aprakstīšanai), kā arī nepieciešamo uzlabojumu darbību un to ieviešanas termiņu noteikšanai.

Izvērtēšana jāveic par visu iestādes nodrošināto oficiālo statistiku (nacionālo, Eiropas, starptautisko).

Lūdzam aizpildīt informāciju par savu iestādi!

Iestādes nosaukums:	
Sagatavojamā Eiropas statistika (oficiālās statistikas Nr., nosaukums - saraksts pamatojoties uz OSP 2024.-2026. gadam)	
Sagatavojamā nacionālā, starptautiskā statistika (oficiālās statistikas Nr., nosaukums- saraksts pamatojoties uz OSP 2024.-2026. gadam)	
Informācija par struktūrvienībām, kas nodrošina oficiālo statistiku (struktūrvienību nosaukums, to vadītāji (vārds, uzvārds, ieņemamais amats))	1) 2) 3)
Anketas aizpildītājs (vārds, uzvārds):	
Anketas aizpildītāja kontaktinformācija (tel. nr., e-pasts):	
Anketas aizpildīšanai patērētais laiks (stundās), ieskaitot laiku prasību izpratnei, situācijas izvērtēšanai, konsultācijām u.c.	

< >

Norādījumi
Informācija par iestādi
Anketa_2024

1
2
3

Anketa strukturēta atbilstoši ESPK principiem un rādītājiem (kur iespējams, rādītāji ir apvienoti).

46	3. princips. Resursu pietiekamība. Statistikas iestādē ir pieejami pietiekami resursi, lai izpildītu oficiālās statistikas prasības.	
48	Vai cilvēku, finanšu un tehnoloģiskie resursi ir tādā apmērā un kvalitātē, lai nodrošinātu OSP iekšauto statistiku?	3.1/7.5.
49	Vai statistikas iestāde izvērtē un ar lietotāju vajadzībām samēro OSP iekšautās un jaunas statistikas apjomu, detalizācijas pakāpi un izmaksas? Vai iestādē ir ieviesta procedūra jaunas (t.sk. citā detalizācijā u.c.) oficiālās statistikas nodrošināšanas izvērtēšanai?	3.2/3.3. (11.1/7.1.)
51	Vai statistikas iestāde izvērtē, vai joprojām lietotājiem ir nepieciešama OSP iekšautā visu veidu statistika, un lemj, vai var pārtraukt kādas statistikas nodrošināšanu vai samazināt statistikas apjomu, detalizāciju? Vai iestādē ir ieviesta procedūra OSP iekšautās statistikas (t.sk. pamatojošo normatīvo aktu) izvērtēšanai?	3.4
52		
53		

3. PRINCIPS

Resursu pietiekamība

Statistikas iestādēm pieejamie resursi ir pietiekami, lai izpildītu Eiropas statistikas prasības.

RĀDĪTĀJS

3.1.

Cilvēku, finanšu un tehniskie resursi ir pietiekami gan apjoma, gan kvalitātes ziņā, lai nodrošinātu datu lietotāju vajadzības.

3.2.

Statistikas apjoms, detalizācijas pakāpe un izmaksas ir samērojamas ar vajadzībām.

3.3.

Ir ieviestas procedūras, lai, ņemot vērā izmaksas, novērtētu un pamatotu vajadzības pēc jaunas statistikas.

3.4.

Ir ieviestas procedūras, lai novērtētu, vai joprojām ir vajadzība pēc visu veidu statistikas, un konstatētu, vai kādu statistikas datu sagatavošanu nevar pārtraukt vai samazināt datu apjomu resursu ekonomijas nolūkā.

drošināšanu

Anketā ir obligāti aizpildāmie lauki (2 vai 4, atkarībā no tā vai ir nepieciešamas noteikt uzlabojumu darbības):

- 1) Atbilstība.
- 2) Situācijas apraksts.
- 3) Nepieciešamās uzlabojumu darbības.
- 4) Termiņš.

		1			2			3	4
Eiropas statistikas prakses kodeksa (ESPK) prasības jautājums	Rādītājs	Atbilstība (aizpilda iestāde)	Papildjautājums		Situācijas apraksts (aizpilda iestāde)		Nepieciešamās uzlabojumu darbības (aizpilda iestāde)		Termiņš (aizpilda iestāde)
ESPK rādītājs:	ESPK rādītāja nr.	Iespējamie atbilžu varianti: - Jā, pilnībā ieviests; - Jā, lielā mērā ieviests; - Jā, minimālā līmenī ieviests; - Nē, nav ieviests; - Nē, nav piemērojams.	Jautājums, lai precizētu informāciju par attiecīgā principa prasības izpildi. Atbilde jāsniedz kolonnā "Situācijas apraksts".		Situācijas apraksts, kā nodrošina prasību izpildi. Aprakstā norāda: 1) īstenoto praksi, 2) apliecinājumus - piemēram, dokumentus un saites uz tiem (ja iespējams) vai īsu dokumenta saturu aprakstu; Ja prasība nav ieviesta, lūgums norādīt iemeslu. Ja informācija ir aizpildīta iepriekš, lūgums atbildēt uz papildjautājumiem, kā arī norādīt papildu informāciju (piemēram, papildu normatīvos aktus, kas attiecas uz norādīto prasību izpildi).		Iestāde norāda uzlabojuma darbības. Jāaizpilda obligāti, ja prasība nav ieviesta vai ieviesta minimālā līmenī.		Norāda noteikto uzlabojuma darbību ieviešanas termiņu.
1. princips. Profesionālā neatkarība. Statistikas iestādes ir profesionāli neatkarīgas no politiskām, likumdevēju un izpildvaras institūcijām un struktūrām, kā arī no privātā sektora pārstāvjiem. Profesionālā neatkarība nodrošina uzticamību oficiālajai statistikai.									
Statistikas iestādes neatkarība no politiskās un cita veida ārējās ietekmes, nodrošinot oficiālo statistiku, ir noteikta Statistikas likumā un attiecas uz visām statistikas iestādēm	1.1.	Jā, pilnībā ieviests	<input type="text"/>		Statistikas likumā (7. panta pirmā daļa) noteikts, ka statistikas iestāde statistikas nodrošināšanas jomā darbojas neatkarīgi un oficiālo statistiku nodrošina patstāvīgi.				
			Ja ir bijuši mēģinājumi ietekmēt statistikas rezultātus, lūdzam tos aprakstīt (kurš, kad, kādā veidā).						
Vai statistikas iestādes vadītājam vajadzības gadījumā ir pieeja politiku veidojošajām un pārvaldes funkcijas īstenojošajām augstākajām amatpersonām?	1.2.1.								
Vai statistikas nodrošināšanas vajadzības ir zināmas, izvērtētas iestādes vadības līmenī?	1.2.2.								
Vai statistikas iestādes vadītājam ir statistikas nodrošināšanai nepieciešamās profesionālās kompetences?	1.2.3.								

Uzlabojuma darbības nepieciešams noteikt, ja attiecīgā ESPK prasība ieviesta minimālā līmenī vai nav ieviesta vispār.

Ja prasība ir ieviesta vai ieviesta lielā mērā, tad iestāde uzlabojumu darbības var noteikt, bet tas nav obligāti.

Atbilstības novērtēšanai ir pieci iespējamie atbilžu varianti:

- Jā, pilnībā ieviests,
- Jā, lielā mērā ieviests,
- Jā, minimālā līmenī ieviests,
- Nē, nav ieviests,
- Nē, nav piemērojams.

Eiropas statistikas prakses kodeksa (ESPK) prasības/jautājumi	Rādītājs	Atbilde (atpilds iestāde)	Papildjautājumi	Situācijas apraksts (atpilds iestāde)	Nepieciešamā uzlabojuma darbības (atpilds iestāde)	Termiņi (atpilds iestāde)
ESPK rādītājs:	ESPK rādītāja nr.	Iespējamo atbilde variantu: - Jā, pilnībā ieviests; - Jā, lielā mērā ieviests; - Jā, minimālā līmenī ieviests; - Nē, nav ieviests; - Nē, nav piemērojams.	Jautājums, lai precizētu informāciju par prasības izpildi. Atbilde jāievieš kolonnā "Situācijas apraksts".	Situācijas apraksts, kā nodrošina prasību izpildi . Aprakstīt noteikumu: 1) Esiemoto praksi; 2) apšaubījumus - piemēram, dokumentu un vai: uz tiem (ja iespējams) vai lai dokumenta saturs apraksts; Ja prasība nav ieviesta, lūgums norādīt iemeslu. Ja informācija ir atpildīta iepriekš, lūgums atbildēt uz papildjautājumiem, kā arī norādīt papildu informāciju (piemēram, papildu norādīt: akts, kas attiecas uz norādīto prasību izpildi).	Iestāde noteikta uzlabojuma darbības. Ja atpilds obligāta, ja prasība nav ieviesta vai ieviesta minimālā līmenī.	Norādīts noteikto uzlabojuma darbību ieviešanas termiņi.
1. princips: Profesionālā neatkarība. Statistiska iestāde: ir profesionāli neatkarīga; no politiskām, likumdevēja un izpildvara; institūcijas un struktūras, kā arī no privātā sektora pārstāvjiem. Profesionālā neatkarība nodrošina uzticamību oficiālajai statistikai.						
Statistiskās iestādes neatkarība no politiskās un cita veida ārējās ietekmes, nodrošinot oficiālo statistiku, ir noteikta Statistikas likumā un attiecas uz visām statistikas iestādēm.	1.1.	Jā, pilnībā ieviests	☐ ☐ ☐	Statistikas likumā (7. panta pirmā daļa) noteikts, ka statistiskās iestāde statistikas nodrošināšanai jomā darbojas neatkarīgi un oficiālo statistiku nodrošina patstāvīgi.		
Vai statistikas iestādes vadītājam vajadzības gadījumā ir pieeja politisku veidojotājiem un pārvaldes funkcijas iznenojošajām institūcijām amatpildīšanai?	1.2.1.	Jā, pilnībā ieviests				
Vai statistikas nodrošinātājam vajadzības ir zināmas, izvērtības iestādes vadības līmenī?	1.2.2.	Jā, lielā mērā ieviests				
Vai statistikas iestādes vadītājam ir statistikas nodrošinātājam nepieciešamās profesionālās kompetences?	1.2.3.	Jā, minimālā līmenī ieviests				
Ja iestādes vadītājam nav profesionālās kompetences nodrošinātājam statistikas jomā, vai atbildīgajam par statistikas nodrošinātājam* ir statistikas nodrošinātājam nepieciešamās profesionālās kompetences?		Nē, nav ieviests				
*Atbildīgajam par statistikas nodrošinātājam - institucionālajam līmenī ir jābūt ar statistikas nodrošinātājam atbildīgam par statistikas nodrošinātājam funkciju atbilstoši nodarbinātības	1.2.4.	Nē, nav piemērojams	☐ ☐	Lūdz, norādot, kas iestādē ir nodalījuma atbildība par statistikas nodrošinātājam (vārds, uzvārds, amats) un vai ir dokumentācija, kas pamato deleģējumu (norādīt tāda).		

Neatkarīgi no izvēlētajā atbilstības atbilžu varianta, visas atbildes ailē «Situācijas apraksts» ir jāizskaidro.

Lai statistikas iestādēm mazinātu anketas aizpildīšanai patērēto laiku, CSP ir daļēji priekšizpildījusi anketu (teksts ar zaļu fonu), ņemot vērā Latvijas normatīvajos aktos noteikto (piemēram, ja Prakses kodeksa prasība ir izpildīta, pamatojoties uz Statistikas likumu).

Lūgums arī priekšizpildītās sadaļas pārbaudīt, un, ja nepieciešams, aktualizēt un papildināt.

A Eiropas statistikas prakses kodeksa (ESPK) prasības jautājums	B Rādītājs	C Atbilstība (aizpilda iestāde)	D Papildjautājums	E Situācijas apraksts (aizpilda iestāde)	F Nepieciešamās uzlabojumu darbības (aizpilda iestāde)	G Termiņš (aizpilda iestāde)
ESPK rādītājs	ESPK rādītāja nr.	Iespējamie atbilžu varianti: - Jā, pilnībā ieviests; - Jā, lielā mērā ieviests; - Jā, minimālā līmenī ieviests; - Nē, nav ieviests; - Nē, nav piemērojams	Jautājums, lai precizētu informāciju par attiecīgā principa prasības izpildi. Atbilde jāsniedz kolonnā "Situācijas apraksts".	Situācijas apraksts, kā nodrošina prasību izpildi. Aprakstā norāda: 1) īstenoto praksi, 2) apliecinājumus - piemēram, dokumentus un saites uz tiem (ja iespējams) vai īsu dokumenta satura aprakstu; Ja prasība nav ieviesta, lūgums norādīt iemeslu. Ja informācija ir aizpildīta iepriekš, lūgums atbildēt uz papildjautājumiem, kā arī norādīt papildu informāciju (piemēram, papildu normatīvos aktus, kas attiecas uz norādīto prasību izpildi).	Iestāde norāda uzlabojumu darbības. Jāaizpilda obligāti, ja prasība nav ieviesta vai ieviesta minimālā līmenī.	Norāda noteikto uzlabojumu darbību ieviešanas termiņu.
Statistikas iestādes vadītājs ir atbildīgs par to, lai statistika tiktu nodrošināta neatkarīgā veidā*. <i>*patstāvīgi (neatrodoties kāda ietekmē un pakļautībā), kā arī ievērojot profesionālo neatkarību un statistikas jomas standartus visos statistikas nodrošināšanas procesos.</i>	1.3.	Jā, pilnībā ieviests	Vai statistikas iestādē ir noteikts ar ko jāsaskāgo statistika pirms tās publicēšanas?	Statistikas likuma 7. panta pirmajā daļē ir noteikts, ka statistikas iestāde oficiālo statistiku nodrošina patstāvīgi. Statistikas iestādei rīkojumus par oficiālās statistikas nodrošināšanu dot un statistikas iestādes darbības tiesiskumu oficiālās statistikas nodrošināšanas jomā vērtēt var tikai CSP.		
Vienīgi statistikas iestādes vadītājs vai atbildīgais par statistikas nodrošināšanu lemj par oficiālās statistikas nodrošināšanas metodēm, standartiem, procedūrām un oficiālās statistikas saturu un termiņiem, balstoties tikai uz statistiskiem apsvērumiem.	1.4.	Jā, pilnībā ieviests	Tūlītēns norādīt, kurā statistikas iestādē faktiski lemj par oficiālās statistikas nodrošināšanas metodēm, standartiem, procedūrām, oficiālās statistikas saturu un termiņiem?	Statistikas likuma 7. panta otrajā daļē noteikts, ka statistikas iestāde lemj par oficiālās statistikas nodrošināšanas metodēm, standartiem (t.sk. nosaka respondentus), procedūrām un oficiālās statistikas saturu un termiņiem, balstoties tikai uz statistiskiem apsvērumiem.		
Par visu statistikas iestāžu nodrošināmo oficiālo statistiku tiek sagatavota un publicēta oficiālās statistikas programma (turpmāk - OSP), tās izpildi atspoguļo periodiskos ziņojumos.	1.5.	Jā, pilnībā ieviests	Lūdzu, norādiet, ka iestāde tiek sekots līdzī OSP izpildei?	Statistikas likuma ir noteikts, ka CSP sagatavo oficiālas statistikas programmu (5.panta pirmā daļa) sadarbībā ar statistikas iestādēm (10.pants) un to apstiprina Ministru kabinets (6.panta otrā daļa). CSP vienu reizi gadā atspoguļo OSP izpildi.		

Ar atšķirīgu fonu ir arī papildjautājumi, kuros jāsniedz informācija, piemēram, par dokumentiem, iestādes īstenoto praksi, saitēm uz prasības izpildes apliecinājumiem u.c.

A	B	C	D	E	F	G
<p> Eiropas statistikas prakses kodeksa (ESPK) prasības jautājums </p>	<p> Rādītājs </p>	<p> Atbilstība (aizpilda iestāde) </p>	<p> Papildjautājums </p>	<p> Situācijas apraksts (aizpilda iestāde) </p>	<p> Nepieciešamās uzlabojumu darbības (aizpilda iestāde) </p>	<p> Termiņš (aizpilda iestāde) </p>
<p>ESPK rādītājs</p>	<p>ESPK rādītāja nr.</p>	<p>Iespējamie atbilstības varianti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jā, pilnībā ieviests; - Jā, lielā mērā ieviests; - Jā, minimālā līmenī ieviests; - Nē, nav ieviests; - Nē, nav piemērojams. 	<p>Jautājums, lai precizētu informāciju par attiecīgā principa prasības izpildi.</p> <p>Atbilde jāsniedz kolonnā "Situācijas apraksts".</p>	<p>Situācijas apraksts, kā nodrošina prasību izpildi. Aprakstā norāda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) īstenoto praksi, 2) apliecinājumus - piemēram, dokumentus un saites uz tiem (ja iespējams) vai īsu dokumenta saturu aprakstu; <p>Ja prasība nav ieviesta, lūgums norādīt iemeslu.</p> <p>Ja informācija ir aizpildīta iepriekš, lūgums atbildēt uz papildjautājumiem, kā arī norādīt papildu informāciju (piemēram, papildu normatīvos aktus, kas attiecas uz norādīto prasību izpildi).</p>	<p>Iestāde norāda uzlabojumu darbības. Jāaizpilda obligāti, ja prasība nav ieviesta vai ieviesta minimālā līmenī.</p>	<p>Norāda noteikto uzlabojumu darbību ieviešanas termiņu.</p>
<p>Statistikas iestādes vadītājs ir atbildīgs par to, lai statistika tiktu nodrošināta neatkarīgā veidā*.</p> <p><i>*patstāvīgi (neatrodoties kāda iestādes un pakļautībā), kā arī ievērojot profesionālo neatkarību un statistikas jomas standartus visos statistikas nodrošināšanas procesos.</i></p>	1.3.	Jā, pilnībā ieviests	<p>Vai statistikas iestādē ir noteikts ar ko jāsaņāgo statistika pirms tās publicēšanas?</p>	<p>Statistikas likuma 7. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka statistikas iestāde oficiālo statistiku nodrošina patstāvīgi. Statistikas iestādei rīkojumus par oficiālās statistikas nodrošināšanu dot un statistikas iestādes darbības tiesiskumu oficiālās statistikas nodrošināšanas jomā vērtēt var tikai CSP.</p>		
<p>Vienīgi statistikas iestādes vadītājs vai atbildīgais par statistikas nodrošināšanu lemj par oficiālās statistikas nodrošināšanas metodēm, standartiem, procedūrām un oficiālās statistikas saturu un termiņiem, balstoties tikai uz statistiskiem apsvērumiem.</p>	1.4.	Jā, pilnībā ieviests	<p>Lūgums norādīt, kurš statistikas iestādē faktiski lemj par oficiālās statistikas nodrošināšanas metodēm, standartiem, procedūrām, oficiālās statistikas saturu un termiņiem?</p>	<p>Statistikas likuma 7. panta otrajā daļā ir noteikts, ka statistikas iestāde lemj par oficiālās statistikas nodrošināšanas metodēm, standartiem (t.sk. nosaka respondentus), procedūrām un oficiālās statistikas saturu un termiņiem, balstoties tikai uz statistiskiem apsvērumiem.</p>		
<p>Par visu statistikas iestāžu nodrošināmo oficiālo statistiku tiek sagatavota un publicēta oficiālās statistikas programma (turpmāk - OSP), tās izpildi atspoguļo periodiskos ziņojumos.</p>	1.5.	Jā, pilnībā ieviests	<p>Lūdzu, norādiet, kā iestādē tiek saņemti līdzī OSP izpildei?</p>	<p>Statistikas likuma 10. pantā ir noteikts, ka CSP sagatavo oficiālas statistikas programmu (s.panta pirmā daļa) sadarbībā ar statistikas iestādēm (10.pants) un to apstiprina Ministru kabinets (6.panta otrā daļa). CSP vienmēr izpilda atspoguļo OSP izpildi.</p>		
<p>Publicētā statistika ir identificējama kā oficiālā statistika un to izpilda oficiālās statistikas portālā (atsevišķi no citiem paziņojumiem).</p>	1.6.1.		<p>Ja statistikas iestāde oficiālo statistiku vēl nepublicē oficiālās statistikas portālā, vai statistika ir publicēta iestādes mājas lapā un vai tā identificējama kā oficiālā statistika? Lūdzu, norādiet saiti, kur statistika ir pieejama.</p>	<p>Statistikas likuma 20.pantā ir noteikts, ka visu iestāžu oficiālo statistiku (kā arī metadatus un oficiālas statistikas publicēšanas kalendāru) publicē oficiālās statistikas portālā.</p>		
<p>Ja iestāde sagatavo preses ziņas un publikācijas par oficiālo statistiku, tās neietver politisku informāciju un interpretācijas.</p>	1.6.2.		<p>Ja tiek sagatavotas preses ziņas un publikācijas par oficiālo statistiku, vai iestādē ir pieejamas to</p>			

ESPK prasību ieviešana OSS (2024. – 2027.)

3 gadu cikls:

- 1) Pašnovērtējums (anketas aizpildīšana, uzlabojuma darbību noteikšana un to ieviešanas grafiks, konsultācijas).
- 2) Līdz **2024. gada 16. jūlijam** iestādes aizpilda pašnovērtējuma anketu un nosūta CSP uz e-pastu oficiala.statistika@csb.gov.lv.
- 3) CSP izvērtēs saņemtās pašnovērtējuma anketas un, ja būs nepieciešams, sazināsies ar iestādēm par nepieciešamajiem precizējumiem.
- 4) CSP apkopos informāciju un izveidos kopsavilkumu.
- 5) Uzlabojuma darbību ieviešana iestādēs un vienu reizi gadā atskaite par progresu uzlabojuma darbību ieviešanā.

Lai veicinātu sadarbību un atvieglotu pašnovērtējuma veikšanu:

- ✓ Jautājumus par anketas aizpildīšanu, kā arī ierosinājumus uzlabojumiem, lūgums sūtīt uz e-pastu oficiala.statistika@csp.gov.lv,
- ✓ Ja nepieciešams, varam iestādēm sniegt individuālas konsultācijas, organizēt neklātienes tikšanās u.c.

Centrālā statistikas
pārvalde

Paldies par uzmanību!

Jautājumi?

Centrālā statistikas
pārvalde

**Veiksmīgu sadarbību
oficiālās statistikas nodrošināšanā!**

oficiala.statistika@csp.gov.lv
www.csp.gov.lv